

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălănită : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Poate fi bancrută fără faliment? de d. I. Ionescu-Dolj.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de casație, s. I: *Paraschiva Vasilescu cu Ioan Georgescu.*

Idem, s. II: *Alexandru Milicescu.*

Idem: *Primăria capitalei.*

Curtea de apel Iași, s. I: *Petru Costinescu cu soția, divorț cu o observațiune de d. D. A.*

Informațiuni, Bibliografie.

Poate fi bancrută fără faliment ?

Sentița declarativă de faliment produce mai multe feluri de efecte, dintre cari unele sunt relative la persoana falitului și altele relative la averea falitului (art. 704—725 C. com.) (1).

Efectele relative la avere sunt și ele de două feluri, unele cari se produc în viitor (2) și altele cari se produc în trecut, adică pe timpul ante-

(1) *Efecte relative la persoana falitului sunt :* a) Falitul nu are voie a se depărta de la domiciliul său, fără permisiunea judecătorului comisar (art. 712 și 877 al. 4 C. com.); b) Pierde unele drepturi politice; c) Numele lui se înscrie într'un tablou afișat în sala tribunalului, a burselor și camerelor de comerț și nu mai are dreptul a intra în localul burselor (art. 711 C. com.); d) Se poate ordona arestarea lui dacă sunt indicii de fraudă (art. 709 C. com.); e) Se poate deschide contra lui o acțiune publică (art. 708 C. com.).

(2) *Ca efecte pentru viitor avem :* a) Falitul e desesizat de administrațiunea bunurilor sale (art. 713 C. com.); b) Se institue judecător comisar și judecător sindic, pentru administrarea și lichidarea averei; c) Creditorii nu mai pot urmări individual averea falitului (art. 713 C. com.); d) Falitul pierde beneficiul termenului și datoriile neajunse la scadență devin exigibile (art. 715 C. com.); e) Se suspendă cursul dobânzilor față de masa credală (art. 714 C. com.).

rior pronunțării sentiței declarative de faliment (3).

În această ordine de idei, s'a ridicat chestiunea, *dacă bancruta simplă și frauduloasă sunt și ele o consecință a stărei de faliment, dacă poate fi bancrută fără faliment, sau cu alți termeni, dacă tribunalul corecțional, poate condamna un comerciant pentru delictul de bancrută simplă sau frauduloasă, fără ca mai întâi acest comerciant să fi fost declarat falit, de tribunalul comercial ?*

Părerile sunt împărțite. Gramatici certant.

I

Acei cari susțin că bancruta e o consecință a stărei de faliment și că un comerciant nu poate fi condamnat ca bancrutar de tribunalul corecțional, până ce mai întâi nu a fost declarat falit de tribunalul comercial, că sentița tribunalului comercial e o *cestiune prejudicială* pentru tribunalul corecțional, argumentează ast-fel :

a) Starea de încetare de plăți, pentru datoriile comerciale, este o stare de fapt, pentru care legea comercială (art. 698 C. com.) a conferit dreptul a o constata numai tribunalelor comerciale, și nici un alt tribunal nu are acest drept,—cum ar putea dar tribunalul corecțional să condamne pentru bancrută, când el trebuie să constate mai întâi, ca prim element al bancrutei: *încetarea*

(3) *Ca efecte în trecut avem :* a) anularea actelor făcute de falit în perioada așa zisă *suspectă* sau *critică*, adică timpul între data încetării plăților și data sentiței declarative de faliment.

Toate cele-lalte acte făcute de falit, în dauna creditorilor anterior datei încetării plăților, se anulează prin *acțiunea pauliană*, conf. dreptului comun (art. 975 C. civ. și art. 721 C. com.).

plăților, și el nu are această competență?! Deci atâta timp, cât tribunalul comercial nu a statuat, nu există nici falit, nici bancrutar și nici un alt tribunal nu poate face această constatare (4).

b) A permite și tribunalului corecțional să constate încetarea plăților, ar fi a ajunge la un rezultat cu totul contrar spiritului legii, care a voit ca în materie de faliment, să fie o hotărîre unică, valabilă *erga omnes* și aceasta nu ar fi dacă s'ar permite și tribunalului corecțional a constata încetarea plăților, căci hotărîrea sa, comf. art. 1201 C. civ., ar avea o autoritate relativă, față numai de părțile ce au figurat în instanță.

c) Interesul unei bune administrațiuni a justiției cere a admite această soluțiune, înlăturând contrarietatea de hotărîri, împrejurare care în sistemul opus nu se poate evita, căci dacă azi tribunalul corecțional constată încetarea plăților și condamnă ca bancrutar un comerciant; mâine poate tribunalul comercial constată din contra, sau o asemenea deciziune a trecut deja sub autoritate de lucru judecat, și ca rezultat, prestigiul justiției va suferi.

Apoi ar fi straniu să găsești un comerciant condamnat ca bancrutar, când el nu e încă falit sau în privința căruia tribunalul comercial a refuzat a-l declara falit.

d) În fine că din art. 708 C. com. rezultă învedereat că acțiunea penală, e o consecință a pronunțării sentinței declarative de faliment, căci alt-fel președintele tribunalului nu ar fi obligat a încunoștiința pe procuror despre declararea în faliment și a-i trimite copie de pe sentințe (5).

II

Acei cari susțin contrariul, că bancruta sau

(4) Discuțiune există în doctrină și pentru trib. civile, dacă ele pot constata încetarea plăților, pe cale incidentă.

(5) În acest sens: *Casația română*, decizia No. 202 din 20 Aprilie 1887, casând decizia Curței de Iași, secția II No. 95; *Trib. Vaslui*, prin sentința din 20 Mai 1887; *Trib. Suceava*, prin două sentințe, prima din 8 Decembrie 1888 și secunda din 9 Martie 1893; *Curtea de Iași*, secția I din 7 Iunie 93 respingând apelul Procurorului de Suceava în privința sentinței din 9 Martie 1893; *Al. Degré*, în ziarul *Dreptul* No. 49/92; D. Alexandresco, *Dr. ancien et moderne de la Roumanie* p. 248. Ch. Lyon-Caen, *Traité de Droit commercial*, ediț. II, tom. 7°, pag. 149 și urm. Demangeat sur Bravard. *Traité de Droit commercial*, tom. VI, pag. 4—25 (citată de Lyon-Caen) și alți câți-va autori francezi susțin acest sistem.

acțiunea penală nu e o consecință a stărei de faliment și că tribunalul corecțional poate singur să constate încetarea plăților și să condamne pe un comerciant ca bancrutar, fără a se preocupa de ceia-ce va fi decis trib. comercial, argumentează ast-fel:

a) Acțiunea publică pentru bancrută, comf. art. 875 C. com. poate fi pusă în mișcare chiar înainte de orî-ce declarare în stare de faliment și fără a se preocupa de ceia-ce tribunalul comercial va decide, dispozițiune ce nu ar avea rațiunea de a fi dacă bancruta ar fi o consecință a stărei de faliment.

b) Art. 710 C. com. — comf. principiilor fundamentale ale dreptului nostru public (art. 1 și urm. Pr. pen.) — proclamă *independența* jurisdicțiunii penale de cea comercială și ca consecință a acestei depline independențe, dă dreptul judecătorului de instrucțiune a culege de la tribunalul de comerț, de la judele-comisar și de la sindic, orî-ce informațiuni sau științe de cari ar avea trebuință pentru stabilirea delictului; de unde urmează că tribunalul corecțional — având toate științele culese — poate lucra separat de tribunalul comercial; că sentința sa nu poate fi subordonată sentinței tribunalului comercial și că el poate aprecia faptele și împrejurările falimentului, a constata calitatea de comerciant și încetarea plăților, *ca element al bancrutei*, fără a se preocupa de ceia-ce va decide tribunalul comercial. A decide alt-fel ar fi a ne întreba, pentru ce legea proclamă această independență?!

c) Că prin această independență a instanțelor: penală și comercială, legiuitorul a înțeles a da drept tribunalului corecțional a constata și calitatea de comerciant și încetarea plăților, ca prim element al delictului de bancrută, reese încă și al. II art. 710 C. com., care spune că complectându-se instrucțiunea, judele instructor, va trebui, *în orî-ce cas*, să se pronunțe dacă este sau nu cas de urmărire în contra inculpaților. Din acest *în orî-ce cas*, rezultă până la evidență, că chiar în cazul când tribunalul comercial, ar fi decis că nu e încetare de plăți, acțiunea publică și urmează calea ei.

d) În Codul italian (art. 696 C. com.), ca și în vechiul nostru articol 709 C. com. (azi 710), la această regulă de independență, creau două

esecțiunii, în cari hotărîrea tribunalului comercial, avea influență asupra acțiunii penale, *suspendând-o*; or, aceste esecțiuni nu consfințesc ele și mai mult regula că tribunalul corecțional e independent de cel comercial? Dar, azi, la noi de la 1895, data modificării legii falimentelor, nici acele esecțiuni nu mai există, așa că independența instanțelor e completă.

e) Starea de încetare de plăți, e o stare de fapt, care preexistă sentinței tribunalului comercial, independent de sentință, tribunalul nu o crează el, ci se mărginește să-i constate existența, s'o declare. Dovadă, e art. 699 C. com. care vorbește de *faîlit*, cu toate că nu s'a pronunțat încă vre-o hotărîre declarativă de faliment. Așa dar, fiind vorba de o simplă constatare de fapt, tribunalul corecțional o poate face singur, mai ales că azi, rațiunea aptitudinii profesionale nu mai există, când aceași judecători sunt și comerciali și corecționali⁽⁶⁾.

f) În fine, că art. 876, 877 și 879 C. com. din titlul bancrutei, *nu* zic că e culpabil de bancrută comerciantul *faîlit*, ci zic că e culpabil de bancrută comerciantul care a încetat plățile⁽⁷⁾.

III

Acestea sunt principalele argumente ale celor doi antagoniști.

Cestiunea e acum de a distinge, *care e adevărata soluțiune după legea noastră comercială?*

Noi nu esitam a îmbrățișa cel din urmă sistem, ba încă credem, că față de textele precise ce avem, (art. 710, 785, 831, 845, 876 și 877 C. com.)

⁽⁶⁾ D-l N. Mandrea, Președintele Inaltei Curți de casațiune și justiție, secția II, într'un memoriu relativ la modificarea unor articole din Codul de comerț, adresat Ministerului de justiție și publicat în *Curierul judiciar* No. 24 din 1900, iată cum se exprimă: «În urma desființării jurisdicțiunilor comerciale, având o compunere deosebită, a mai vorbi de jurisdicție comercială, este un *anahronism*.

⁽⁷⁾ Art. 880 C. com. singur, se exprimă ast-fel «e culpabil de bancrută frauduloasă comerciantul *faîlit*...» Vorbește însă de ceia-ce se întâmplă mai des, *de eo quod plerumque fit*.

În sensul acestui din urmă sistem avem: *Trib. Ilfov*, secția II, prin sentința de la 2 Noembrie 1899; *Curtea de Iași*, secțiunea II, decizia No. 95,87; *Al Degré*, într'un articol publicat în *Dreptul* No. 49/92, pag. 390. La *Universitatea din București*, se profesează această doctrină, prin distinsul profesor, d. Toma Stelian, care ilustrează catedra de drept comercial.

Jurisprudența franceză e unanimă, în acest sens. Veđi și auzorii citați de D. Alexandresco, *op. cit.*, p. 248, nota 1.

cestiunea nu poate fi discutată, după cum nu se discută nici în Italia, de unde am împrumutat legea. Jurisprudența italiană e unanimă în sensul celui din urmă sistem⁽⁸⁾.

Și în adevăr, ce ar însemna acea proclamațiune de independență reciprocă a instanțelor, din art. 710 C. com. dacă nu o aplicăm?! Mai trebuie oare să căutăm aiurea spiritul legiitorului? Dar litera legii ce poate fi de cât spiritul legiitorului imprimat? Neatârnrarea judecătorului penal—atât de necesară buneii administrațiunii a justiției—e anume consfințită de § 218 al proiectului unei procedurii penale germane⁽⁹⁾.

Noi care o avem scrisă în lege, evitam de a o aplica⁽¹⁰⁾ și Francezii, cari nu o au scrisă—convinsi de utilitate—o caută prin interpretare și o aplică fără discuțiune. Jurisprudența franceză, contrară de a noastră, e unanimă în sensul ultimei păreri.

«Notamment, le commerçant pouvait être condamné comme «banqueroutier, bien qu'un jugement du tribunal de commerce, «passé en force de chose jugée, eût décidé qu'il n'y avait pas «lieu de le déclarer en faillite, ou eût, sur sa demande, «rétracté le jugement qui le déclarait en faillite» *Trib. de Metz și Aix*.—No. 952, *Pandectes francaises*, Faillite 1899 pag. 83.

«*A fortiori*, bien qu'il n'eût été donné aucune suite au «jugement déclaratif de la faillite, l'inaction des créanciers «qui avaient laissé leur débiteur à la tête de ses affaires ne «pouvait arrêter l'action de la justice répressive, qui devait «même informer sur les faits de fraude, caractéristiques de la «banqueroute, parvenus à sa connaissance». *Cas. franceză*.—No. 953, idem.

⁽⁸⁾ Veđi «*Repertorio generale di massime di giurisprudenza commerciale*» dall'avvocato, *Alexandro Ingaramo*, sub art. 696 și 857 C. com. it. și în apendice sub art. 696, jurisprudențele diferitelor tribunale, Curți apelative și ale *Cassatiei unice*, toate în sensul că acțiunea publică pentru bancrută, e independentă de instanța comercială, și de cele ce ea va decide.

Veđi de asemenea jurisprudența italiană, tot în acest sens, în «*Codice di commercio del regno d'Italia*», apărut în editura Barbiera (Firenze) pag. 283 și 358.

⁽⁹⁾ *Degré*, în ziarul *Dreptul* No. 49/92.

⁽¹⁰⁾ Ca jurisprudența franceză, veđi *Pandectes francaises*, *Faillite*, pe anul 1899, pag. 86 No. 952—1013 și la pag 641, No. 9281—9300.

Totuși în Franța cred că cestiunea e rezolvită definitiv, prin legea din 4 Mai 1889, asupra lichidațiunii judiciare; căci această lege prin art. 19 al. 4°, pune în principiu că un comerciant poate fi condamnat ca bancrutar înainte de a fi declarat falit de trib. comercial (veđi legea colecția Tripier, pag. 596). Deja sunt numeroase jurisprudențe în acest sens (Garaud, *Droit penal*, tom. V, pag. 359, în notă).

«De même, un commerçant peut être poursuivi pour «banqueroute frauduleuse, bien qu'un arrêt de la Cour d'appel, «ait annulé le jugement du tribunal de commerce, qui l'avait déclaré en faillite».

Cass. franceză, 6 Martie 1857 și 23 Decemb. 1880. — No. 1006, idem.

În afară de jurisprudență, în Franța și doctrina e unanimă ⁽¹¹⁾.

Argumentul — singurul argument — contrarietatea de hotărîri, e prea neînsemnat pentru a stirbi integritatea unei instanțe și a subordona actele sale unei alte instanțe, cu aceeași judecătorești; ba e chiar numai aparent, căci contrarietate nu există, ambele instanțe urmărind scopuri diferite ⁽¹²⁾ și după cum observă foarte bine *Griolelet* ⁽¹³⁾ într'o acțiune de bancrută nu e vorba de o declarațiune în faliment, cu efectele ce i atribue legea comercială ci de faptul falimentului, fapt care, ca ori-cari altul, se poate constata de trib. corecțional ⁽¹⁴⁾.

Tribunalul corecțional, nu se pronunță asupra situațiunei juridice a falimentului, ci el trage din faptele supuse apreciațiunei sale, elementul necesar delictului de care se preocupă, spre a l uni cu cele l-alte elemente ce a constatat, ca cheltueli excesive, fraude, sustragere de marfă, neregularitate în registre, etc.

E principiū, că instanța penală, are competența de a aprecia toate circumstanțele esențiale ale unei infracțiuni, principiū la care nu există nici o derogățiune pentru delictul de bancrută ⁽¹⁵⁾.

Că hotărîrea declarativă de faliment nu poate fi o cestiune prealabilă sau prejudicială pentru

⁽¹¹⁾ Faustin-Hélie, — *L'instruction criminelle*, ed. II, tom. VI, pag. 650; Garraud, — *Droit pénal français*, tom. V, pag. 358; Veđi autorii citați de acestea. Chiar Lyon-Caen, care susține că acțiunea publică pentru bancrută e o consecință a stărei de faliment, termină prin a recunoaște că sistemul jurisprudenței franceze e foarte ușor de aplicat pentru tribunalele corecționale; însă e foarte greu de a l aplica la jurați, cari nu pot distinge elementele delictului. (*op citat*, pag. 151 în notă).

⁽¹²⁾ Acțiunea publică pentru bancrută e de ordine publică (art. 875 C. com.). Ce poate fi mai natural de cât ca interesul public să fie lezat și interesul privat nu. — *Faustin Hélie*, op. cit., relevază foarte bine această diversitate de misiuni a instanțelor (pag. 651).

⁽¹³⁾ N. Griolelet. — «*De l'autorité de la chose jugée*» în *Revue pratique*, tom. X, pag. 250 din 1860 (citad de Degré în *Dreptul* No. 49/92).

⁽¹⁴⁾ În același sens Al. Degré.

⁽¹⁵⁾ Veđi articolul nostru «*Cestiuni prejudiciale*» în *Curierul judiciar* No. 42 și 44/900.

acțiunea publică de bancrută, rezultă invederat din acea că starea de faliment poate să dispară prin desinteresarea totală sau parțială a tuturilor creditorilor, însă această împrejurare nu poate avea nici o influență asupra acțiunei publice, care și continuă cursul său, (art. 831 in fine; art. 837 in fine și art. 845 C. com.); ceia ce denotă încă o dată independența sa. De alt-fel, ce ar fi mai natural de cât ca și acțiunea publică să dispară odată cu ridicarea stărei de faliment, după cum dispar, odată cu ea, toate cele l-alte consecințe și de cari am vorbit mai sus.

Așa dar, în sistemul legēi noastre, un comerciant, poate fi condamnat ca *bancrutar*, măcar că, nu e încă declarat *falit*, sau măcar că tribunalul comercial a respins declararea în faliment și vice-versa, tribunalul corecțional poate să nu condamne pe cine-va ca bancrutar, măcar că e declarat falit de trib. comercial ⁽¹⁶⁾.

«*Il faut compter qu'a défaut au lieu de la chose jugée, le bon sens et la conscience des juges corectionnels éviteront à la société le triste spectacle de la justice disant blanc et noir sur les mêmes faits*» ⁽¹⁷⁾.

A nu admite soluțiunea ce susținem, ar fi cred, a ne împotrivi spiritului și literei legēi, ar fi a nesocoti moravurile noastre și tendința generală de a protegea comerțul ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁶⁾ Instanța corecțională are în tot-deauna mai multe elemente de apreciere, are sub ochi întreaga situație comercială a debitorului, cu activ și pasiv, trecut și present; pe când tribunalul comercial nu poate avea de cât o mică parte din aceste împrejurări. Ex. se face o cerere de declarare în faliment pentru X, de un creditor, care are poate o singură poliță protestată; dar nici tribunalul, nici creditorul nu știu, că activul debitorului e foarte mic, că are polițe protestate în alte tribunale și refuză declararea; pe când tribunalul corecțional, prin ordonanța judeului instructor, care *descoase lucrurile*, cunoaște toți creditorii, toate protestele, examinează registrele, etc.

⁽¹⁷⁾ Renouard, tom. II, pag. 427 (citad în *Pandectes*, pag. 87). Adăogăm, că chiar dacă ar fi oare-care contrarietate, justiția ca tot ce este omenesc poate să greșească; însă ea se înalță și mai mult, arată încă o dată mai mult că dreptate există, când ea însăși convinsă de adevăr, proclamă reparațiunea, completând propriile ei lipsuri.

⁽¹⁸⁾ «Sunt în țara noastră—zicea d. Alexandrescu, raportor al legēi în Senat, pentru modificarea unor art. din Codul de comerț anul trecut—o seamă de oameni, cari din nenorocire discreditează pe comerciantul român, și sperăm că vor dispărea. Pentru aceasta însă, opera noastră de legislatori, nu mai poate fi eficace, ori-cât ar fi de desevărsită. O altă operă trebuie să înceapă, opera magistratului». (*Monitorul oficial*, desb. No. 54, ședința 4 Martie 1900).

În adevăr, creditul public atât de frustad și comerțul român atât de sdruncinat, au nevoie de atențiunea și protecțiunea magistraturei, ca să poată vețui. *Caveant consules!*

Un mare scriitor al secolului al XVI-lea a zis : «*les lois même de la justice ne peuvent subsister sans quelque melange d'injustice*»; să nu facem ca prin soluțiunile noastre, acea doză de injustiție să fie prea mare și în detrimentul comerțului român.

I. Ionescu-Dolj

Procuror Tribunalul Tecuci

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

(JURISPRUDENCE ROUMAINE)

Curtea de casație, secția I
19 Ianuarie 1901

Președinția D-lui Gr. Lahovari, Președinte

*Paraschiva Vasilescu cu
Ioan Georgescu*

Competință. — Fapte de comerț. — Contract de construcție — Intreprinzător de construcții. — Act comercial numai pentru una din părți. — Acțiunile derivând dintr'insul. — Art. 3 al. 8, art. 7; 893 și 895 C. com. — Casare.

Angajamentul unui întreprinzător de construcții, de a clădi oare-care construcțiuni fiind o faptă de comerț, ori-ce acțiune derivând din acel angajament este de natură comercială și prin urmare de competența tribunalului comercial.

Decisiunea 24/901. — Casată, sentința tria. Ilfov s. III, No. 532/900, în urma recursului făcut de Paraschiva Vasilescu în proces cu Ion Georgescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l conșilier C. Oeconomu ;

Pe d-l avocat Gr. Rădulescu din partea recurentei în desvoltarea motivelor de casare în lipsa intimatului ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare invocat :

«Incompetență cu violarea și reaua interpretare a art. 3 al. 8 Cod. comercial combinat cu art. 56 și 893 Cod. comercial și exces de putere.

«Acțiunea a fost îndreptată contra d-lui I. Georgescu întreprinzător de construcțiuni, deci comerciant conform art. 3 al. 8 Cod. com. pentru reparațiile imobilului, reparații rezultând dintr'o construcțiune vicioasă a imobilului (1480 Codul civ.) acest proces derivând dintr'un raport juridic, contractul de construcțiuni, comercial față cu antreprenorul, a cărui profesiune

obișnuită era în întreprinderile de construcțiuni, trebuie lăsat în competența instanțelor comerciale, asemănat art. 56 și 893 Cod com. după regulile de probație admise de acel Cod în art. 46.

«Când tribunalul, respinge incidentul de incompetență, invocat de mine, reținând judecarea afacerii sub motiv că e vorba de daune ce reclam în virtutea art. 1480 Cod civil eludează tocmai punctul în litigiu și numai prin violarea art. 3 al. 8, 56 și 893 Cod com. a putut reține judecarea afacerii, comițând ast-fel un exces de putere.»

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că Paraschiva Vasilescu — recurenta de azi, — a chemat în judecată pe I. Georgescu, — intimat în recurs, — spre a fi obligat să-i înapoeze suma de 1000 lei, ce ia dat pentru clădirea unei case, construite de el în mod vițios, și la 900 lei daune interese ; că judele ocol. 6 București, prin cartea de judecată 1648/900, a admis în parte acțiunea, a obligat pe I. Georgescu să facă reparațiuni la imobilul intimatei până la concurența sumei de 600 lei cum prevede actul de expertisă, dresat în cauză, autorisând, în cas contrariu, pe Paraschiva Vasilescu să le facă în comptul părâtului, și l-a condamnat pe acesta la 400 lei daune interese și 100 lei cheltueli de judecată ; Că Ion Georgescu făcând apel contra sus citatei cărți de judecată, tribunalul de Ilfov s. III prin sentința supusă azi recursului, dupe ce mai întâiu a respins incidentul de incompetență ridicat de Paraschiva Vasilescu, care cerea a se trimitte cercetarea apelului în judecata secțiunei comerciale a tribunalului Ilfov, judecând afacerea în fond, a menținut suma de 600 lei acordată pentru reparațiuni, precum și cea de 100 lei acordată ca cheltueli de judecată, însă a apărât pe apelantul I. Georgescu de suma de 400 lei ce fusese obligat să plătească ca daune interese, negăsind-o justificată în nimic ;

Considerând că raportul juridic pe baza căreia s'a intentat acțiunea care face obiectul procesului de față derivând dintr'un contract de construcțiune, încheiat între părțile litigante, și una din ele, — intimatul I. Georgescu — fiind de profesiune întreprinzător de construcțiuni, lucru ce nu s'a contestat dinaintea instanțelor de fond — fapta sus numitului este o faptă de comerț (art. 3 al. 8 comb. cu art. 7 Cod. comercial ;

Considerând că după dispozițiunile art. 56 și 893 C. com. chiar când actul este comercial numai pentru una din părți, acțiunile ce derivă dintr'insul sunt de competența jurisdicțiunei comerciale) ;

Considerând că ast-fel fiind și potrivit dispozițiunilor art. 895 al. ultim Cod. com., apelul făcut de I. Georgescu în contra mai sus citatei cărți de judecată urma a se judeca de secțiunea tribunalului comercial de Ilfov, singură competentă și, prin urmare, când secția III civilă a aceluiași tribunal prin sentința atacată cu recurs, a respins excepțiunea de incompetență ridicată de Paraschiva Vasilescu și a judecat afacerea, prin această procedare a violat citatele texte de lege.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta și cel de al doilea mijloc de casare, Curtea, casează, etc.

Curtea de casație, secția II
17 Ianuarie 1901

Președinția D-lui N. Mandrea, Președinte
Alexandru Milicescu

Sequestru. — Instrăinare de obiecte de sub sequestru. — Art. 330 C. penal. — Exces de putere și violare de lege. — Casare.

Curtea de apel comite un exces de putere și violează legea când condamnă la amendă pentru instrăinare de obiecte puse sub sequestru, fără să constate în același timp că lucrurile sechestrate au fost încredințate pazei celui care le-a instrăinat.

Decisiunea 56/901. — Casată, decisiunea Curții de apel București, s. II cu No. 532/900 în urma recursului făcut de Alexandru Milicescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier N. Predescu;

Pe recurent în desvoltarea motivelor de casare, și
Pe d. procuror St. Stătescu în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Greșită interpretare a art. 330 C. p. căci Curtea trebuia să stabilească că lucrurile sechestrate au fost date în paza mea, Al. Milicescu.

«Însă din procesul verbal de sequestru se constată că eu, debitor urmărit, era cu neputință să-mi iaș sarcina de a fi depositarul lucrurilor sechestrate, căci în momentul punerii sequestrelui eram lipsă de la domiciliu, și lucrurile au fost lăsate nesigilate pe răspunderea mea prin d. E. Marinescu. Orî această însărcinare nu se poate constata de cât prin semnătura custodelui, în procesul verbal de urmărire, sau prin declarațiunile ce se face de portărelul respectiv în procesul verbal asupra cauzelor ce-l împiedică pe custode de a semna».

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care se constată că recurentul a fost condamnat pentru instrăinare de obiecte sechestrate la 500 lei amendă în folosul Statului în virtutea art. 330 C. pen.;

Considerând că pentru aplicarea art. 330 C. p. are a se stabili și elementul cerut de acest text de lege și anume că lucrurile au fost încredințate direcțiunei sau administrațiunei inculpatului;

Considerând că chiar dacă recurentul nu a invocat în apărarea sa dinaintea Curții faptul că lucrurile sechestrate n'au fost lăsate în paza sa, totuși instanțele de fond sunt datoare să stabilească, toate elementele cerute de legea penală pentru aplicarea ei;

Că întru cât nu este stabilit unul din elementele delictului, nu se poate zice că delictul este săvârșit, pentru a se pronunța condamnarea;

Că prin urmare Curtea condamnând în virtutea art. 330 C. pen. fără să stabilească că lucrurile sechestrate au fost încredințate în paza recurentului, a comis un

Cour de cassation, 2e chambre
17 Janvier 1901

Présidence de M. N. Mandrea, Président
Alexandre Milicescu

Saisie. Aliénation des choses saisies. — Art. 330 du Code pénal. — Excess de pouvoir et violation de la loi. — Cassation.

C'est commettre un excès de pouvoir et violer la loi que de condamner à une amende l'auteur de l'aliénation des choses saisies, alors qu'il n'a pas été constaté, au préalable, que la garde de ces choses lui avait été confiée.

exces de putere, și violare de lege, și deci motivul fiind întemeiat are a se admite;

Pentru aceste motive și fără a mai discuta mijlocul II de casare, Curtea, casează, etc.

23 Ianuarie 1901

Președinția D-lui N. Mandrea, Președinte

Primăria Capitalei

Contravenție. — Construcție fără autorisare. — Nu e loc la dărâmare. — Art. 385 al. 9 C. penal.

Construcția făcută fără autorisarea primăriei, este o contravenție care dă loc la amendarea contravenientului iar nu și la dărâmarea construcției, care are loc numai atunci când s'a construit pe un loc nepermis și cu neobservarea regulilor privitoare la aliniere și la modul de construiere.

Decisiunea 76/900. — Respins recursul făcut de Primăria capitalei contra sentinței trib. Ilfov, secția I cu No. 1054/900.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier D. Cuculi;

Pe d-l avocat Șoimescu în desvoltarea motivului de casare, și

Pe d-l procuror St. Stătescu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și violarea art. 385 al. 5 și 9 C. pen. Tribunalul de și constată existența contravenției, totuși condamnă pe contravenient numai la amendă și taxa dublă, apărându-l de dărâmare, care fiind un accesoriu al amendei, trebuia să fie pronunțată prin sentință».

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că Costache Theodorescu a fost condamnat la 10 lei amendă și la taxa îndoită către Primărie, pentru faptul că a construit în fundul curții sale o clădire fără a avea autorizațiunea prealabilă a Primăriei;

Că tribunalul considerând faptul săvârșit de numitul numai ca o contravențiune la dispozițiunile art. 385 al. 9 C. p. a condamnat numai la amendă și nu și la dărâmare;

Considerând că este constant că faptul ce se impută contravenientului este numai acela că a construit fără autorizațiunea Primăriei, iar nu și acela că a construit în contra dispos. art. 96 al legii comunale, nici în contra dispozițiunilor regulamentului pentru construcții și alinieri din 1890;

23 Janvier 1901

Présidence de M. N. Mandrea, Président

Mairie de Bucarest

Contravention. — Fait d'avoir bâti sans autorisation préalable. — Il n'y a point lieu à démolition. — Art. 385, 9-e alinéa du Code pénal.

Le fait d'avoir bâti sans l'autorisation préalable de la mairie constitue une contravention punissable par une amende mais n'entraînant pas aussi la démolition de la bâtisse; celle-ci ne sera démolie que lorsque la construction en aura été faite sur un terrain défendu et en violation des règlements relatifs à l'alignement et au mode de construction des bâtisses.

Că dacă cine-va construiește fără a contraveni celui regulament sau art. 96 din lege, însă numai fără a fi obținut autorizarea, pentru neobținerea autorizării, contravenientul nu se poate să fie supus de cât la amendă, nu însă și la dărâmare, precum ar trebui când ar fi construit nu numai fără autorizare, dar și pe un loc pe care nu e voie și fără a fi observat regulile în privința alinierii și a modului de construire precum prevede menționatul regulament;

Că de aceea motivul este nefondat și are a se respinge;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul făcut de Primăria capitalei, etc.

Curtea de apel din Iași, secția I | Cour d'appel de Iassy 1° chambre

11 Octombrie 1900

11 Octombrie 1900

Președ. D-lui I. Th. Burada, Prim-Președ.

Présid. de M. I. Th. Burada, Premier-Présid.

Divorț. — An de încercare. — Inexistența dreptului de apel.

Divorce. — Année d'épreuve. Appel. — Inexistence de ce droit.

Nu există drept de apel în contra sentinței dată de prima instanță, în materie de divorț, asupra anului de încercare.

Le jugement par lequel les premiers juges soumettent, avant le divorce, les époux à une année d'épreuve, n'est pas susceptible d'appel.

Decisia civilă No. 168.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Petru Costinescu contra sentinței tribunalului Dorohoi No. 3052 din 19 Septembrie 1900, dată asupra acțiunii de divorț ce intenționează soției sale și prin care tribunalul a acordat soților un an de încercare;

Având în vedere desbaterile urmate în cauză;

Considerând că, în materie de divorț, s'au prescris o procedură specială trăgătoare, la prima instanță, în scop de a lăsa timp părților spre a veni la mai bune cugetări și a se împăca; de aceea chiar când se găsește că divorțul ar putea să aibă loc, totuși se permite tribunalului să, găsind că împrejurările sunt așa fel că s'ar putea spera că după un timp mai îndelungat, părțile să se împăce, să nu pronunțe divorțul îndată, ci să le dea un an de încercare; de unde rezultă că acel an de încercare este o completare a probelor aduse în instanță întru cât se va stabili prin el că concilierea este imposibilă și trebuie a se pronunța divorțul; așa dar încheerea prin care se dă anul de încercare având de scop, precum s'a zis, a completa forța probelor exhibate, este o încheiere preparatorie și ca atare nu poate fi susceptibilă de apel;

Considerând că divorțul având procedura sa specială, instanțele trebuie să lucreze în limitele ei, și din acest punct de vedere nu se poate admite că, prin art. 244 C. c., s'ar fi stabilit numai atunci când s'ar face apel asupra sentinței de admisiune sau a judecății definitive, Curtea, va avea a judeca cauza de urgență și că n'ar avea înțelesul ca prin el să restrângă dreptul de apel numai la aceste două cazuri; căci de s'ar admite această interpretare, că adică acel art. prevede acele două cazuri, spre a prescrie pentru judecarea lor urgență la Curte, ar urma că judecarea celorlalte apeluri ocazionale la divorț, să se judece cu termene ordinare și

ast-fel apelurile în această materie să se cerceteze după două proceduri; unele după procedura specială și altele după cea ordinară, cea ce n'au voit legiuitorul; că art. 244 C. civ., nu este primitiv de altă interpretare de cât cea restrictivă a dreptului de apel numai la cauzurile enumerate prin el, așa că apelul de față urmează a fi respins ca neadmisibil;

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii; și în majoritate decide: respinge ca neadmisibil apelul făcut de Petru Costinescu.

(ss) D. Porfiriu, D. Sofian, Th. Crivăț.

Osebită opiniune

Având în vedere că dispozițiile din Codul civil cu privire la procedura în materie de divorț se explică prin necesitatea în care se află redactorii Codului Napoleon de a suplini insuficiența legii de procedură atunci în vigoare, și prin intențiunea legiuitorului de a prelungi instanța de divorț, de a supune pe părți la repeșite înfățișări și la formalități lungi și grele, într'un cuvânt a înlesni prin toate mijloacele, ocaziunile de reconciliere între soți; aceste dispozițiuni însă nu constituie o regulamentare completă a procedurii și nu exclud în toate chestiunile asupra cărora Codul civil păstrează tăcerea, aplicarea principiilor și regulilor de drept comun, care sunt conținute în Codul de procedură civilă. Principiul fiind ast-fel stabilit, se naște întrebarea dacă legiuitorul a înțeles a stabili o regulă specială asupra dreptului de apel în materie de divorț; o atare dispozițiune care ar restrânge o cale de recurs de drept comun, recunoscută de lege ca regulă generală și derivând din principiile de organizare judecătorească ar trebui prin termenele ei precise, formale și imperative sau cel puțin prin explicațiunea ei istorică să nu lase să subsiste nici o îndoială în privința intențiunii legiuitorului. Ori, termenii art. 244 C. civ., ce se invoacă în specie nu prezintă acest caracter; formula imperativă a acestui text se aplică nu la dreptul de apel în sine, ci la judecarea de urgență a cauzei în apel, și din faptul că legiuitorul citează două cazuri în vederea cărora judecata de urgență este prescrisă, nu se poate deduce intențiunea lui de a interzice apelul, în celelalte cazuri pe care nu le prevede; căci nu prin o mențiune incidentală dintr'un text de lege se pot crea decăderi de drepturi și excepțiuni de la regula comună;

Din lucrările legislative urmate cu ocaziunea redactării art. 262 C. francez, corespunzător cu art. 244 din Cod român, nu rezultă că această dispozițiune ar avea un sens mai întins de cât acel conținut în termenele ei; din examinarea diferitelor faze, prin care a trecut redacțiunea acestui articol, și din împrejurarea că în momentul redactării lui definitive, Consiliul de Stat era de abia sesizat de un proiect de redacțiune a unui Codice de procedură civilă, reese din contra că legiuitorul n'a înțeles a stabili prin Codul civil pentru materia divorțului o regulă privitoare la dreptul de apel, regulă alta de cât cea generală, ce urma să fie stabilită prin noul Codice de procedură;

Deci, în lipsa unui text special prohibitiv, chestiunea de a se ști dacă apelul este admisibil în contra hotărâ-

rîrei care dă soților un an de încercare trebuie să se rezolve după regulile de drept comun; în alte cuvinte rămâne a se examina dacă o atare hotărîre are sau nu caracterul unei hotărîri preparatorii. Hotărîrile preparatorii sunt acele ce se dau, pentru instrucțiunea cauzei și care tind a pregăti rezolvirea punctelor în litigiu și a pune procesul în stare de a primi judecata definitivă; această definițiune rezultă implicit din art. 159 Pr. civ. legiuitorul numește asemenea hotărîri «ordonanță» și le asimilează cu hotărîrile propriu zise numai în ce privește forma lor (art. 161 Pr. civ.) și cea ce dovedește prin ele soluțiunea litigiului rămâne neatinsă și că ele nu are altă înrîurire asupra fondului procesului de cât de a da judecătorilor mijloace de a descoperi adevărul asupra drepturilor și faptelor contestate între părți: este că legiuitorul prin textul formal a art. 160 dispune că judecătorii nu sunt legați la tranșarea fondului litigiului prin asemenea hotărîri preparatorii, sau prin consecințele lor;

Din aceste principii consacrate prin dispozițiuni formale de lege, rezultă că de câte ori o hotărîre nu lasă întreaga libertate judecătorilor în tranșarea punctelor în contestațiune, de atâtea ori ea nu este preparatorie ci are un caracter definitiv; ori este știut, și legea o zice în mod categoric, că tribunalul nu poate ordona anul de încercare între soți, de cât tranșând implicit fondul procesului, recunoscând temeinicia acțiunii de divorț;

Toate motivele și faptele invocate sunt dovedite și admise. Tribunalul nu mai are nevoie de nici o măsură de instrucțiune pentru a descoperi adevărul, hotărîrea care admite anul de încercare nu mai lasă loc la nici o dezbateră, la nici o cercetare și judecare; judecătorii sunt legați într'un mod definitiv și nu mai pot reveni și rolul lor se mărginește a înregistra declarațiunea de împăcare a părților sau a pronunța desfacerea definitivă a căsătoriei care nu mai depinde de aprecierea lor, ci de voința părții; unei asemenea hotărîri lipsesc evident toate caracterile unei hotărîri preparatorii și deci dispozițiunea prohibitivă din art. 323 Pr. civ. nu i se poate aplica;

Cât despre inconvenientele care s'au încercat a se semna ca putând resulta din controlul Curței de apel, asupra hotărîrei dată comf. art. 241 C. civ., ele nu par destul de reale pentru a putea înlătura principiul de drept comun, de la care legiuitorul n'a derogat în materia specială ce ne ocupă și pentru a putea a refusa ori-ce cale de recurs contra unei măsurii atât de gravă ca aceea care ține în suspensă starea de căsătorie;

Pentru aceste motive, suntem de părere că apelul este admisibil în principiu.

(ss) I. T. Burada, M. Suțu.

Observațiune.— Chestiunea de a se ști dacă hotărîrea prin care tribunalul a dat soților un an de încercare este sau nu supusă apelului, este foarte controversată atât în doctrină cât și în jurisprudență. Nu vom reveni asupra acestei chestiuni, care divide atât doctrina cât și jurisprudența,

pentru că ea a mai fost tratată de noi în două adnotațiuni, una publicată în *Dreptul* din 1893, No. 73 și alta în *Curierul judiciar* din anul expirat 1900, No. 13. Cpr. și tratatul nostru în limba franceză, *Droit ancien et moderne de la Roumanie* (Paris 1898), p. 110, text și nota 2, unde cetitorul va găsi de asemenea elementele acestei controverse precum și decisiunile contradictorii care s'au pronunțat în această privință de instanțele noastre judecătorești. Singură Curtea din Liège a ramas statornică în jurisprudența sa, admitînd atât la 1855 cât și la 1887, că sentințele pronunțate de tribunal, în asemenea materie, sunt supuse apelului la Curte. Veđi D. P. 1888. 2. p. 309 și Répert. Dalloz, *Supplément, Divorce*, 452, nota 2. Tot în acest sens s'a pronunțat și Curtea noastră supremă (decisie nereprodusă în Buletin). Veđi *Dreptul* din 1887, No. 8.

D. A.

INFORMAȚIUNI

Din sorginte autorizată aflăm că, d-l N. C. Schina, membru la Trib. Ilfov, secția de Notariat, va fi înaintat ca Prim-Procuror la acest Tribunal în locul d-lui Em. Miculescu a cărui demisie a fost acceptată.

Alegerea făcută de d-l Ministru de justiție în persoana d-lui Schina, pentru acest important post, este foarte nemerită, și credem, că va face bună impresie în lumea juridică.

BIBLIOGRAFII

A eșit de sub timpar la librăria *Larose*, 22, Rue Soufflot, Paris, al 4-lea volum

din

Dreptul internațional privat

de

André Weiss

Profesor la facultatea de drept din Paris

Acest volum, care se ocupă de *Conflictul legilor* nu este ultimul al operei savantului profesor. Ne rezervăm dreptul de a face mai târziu o dare de seamă completă despre această interesantă lucrare. De o cam dată anunțăm cu plăcere apariția acestui volum.

— Prețul 12 lei —